

Тарас Рисей

Усе написане нижче, стосується, мабуть, кожного. Будь-яка людина, незалежно від матеріальних статків, рівня освіченості, культури та сімейного стану є істотою тілесно-духовною. Сьогодні з цим фактом мало хто наважиться сперечатися так само, як мало хто, коротаючи щасливі будні, погодиться з тим, що у духовному розумінні є «смертельно хворим». Більшість із нас давно заспокоюється оманливими словами т. зв. спортивного гасла: «У здоровому тілі – здоровий дух!»

Якось я мав нагоду «приємно» поспілкуватись із одним провідником трускавецького потягу. Все почалось із перевірки документів, які мали б засвідчити мою особу. Вперше зіткнувшись із таким ретельним виконанням службового обов'язку, вирішив зробити комплімент провідникові кажучи: «Ви безсумнівно потрапите у рай, коли покинете цей світ!» Почувши ці слова, вражений провідник ошпарив мене потоком нецензурних слів, мовляв, як ти можеш говорити мені про смерть! Неспокій, що вирвався із нутра цього чоловіка свідчив про одне: сучасна людина воліє краще нічого не знати про майбутню участь власної особи. Та й, взагалі, загал, котрий живе лише сьогоднішнім, бажає мовчати про те, що хоч трішки нагадує їм про другу, занедбану частину свого єства – душу. Такі поняття, як практикування святого таїнства Євхаристії та покаєння, щоденна молитва та піст для цивілізованої людини часто виглядають відлунням залякувань бабусь і дідусів, символом відсталості і віддаленості від сучасного життя.

Підтвердженням вищесказаного було становище мого товариша, який інтенсивно зростав у духовному житті. Коли це стало дуже помітним для оточення «цивілізованих», його просто делікатно попросили: «Стань, нарешті, знову нормальним!» Бачимо, що духовна недорозвиненість у наш час вважається нормою. Можливо, тому до церкви все частіше вдаються лише тоді, коли справді спіткає щось страшне і небажане. Однак щораз більше на сторінках Інтернету мені доводиться зустрічати запити молодих людей, які торкаються жахливої проблеми людської особистості – опанування злим духом.

Ось, що описує молодий хлопець на одному із популярних форумів (<http://gothic.com.ua/ukrrus/forum/index.php?topic=226>): «Недалеко від Тернополя є таке собі невелике село – Колодіївка. Я давно чув неймовірні історії про події, які трапляються там (...) І ось я відкладаю свій «десяток причин» і в останній вівторок місяця їду в Колодіївку – греко-католицький монастир отців студитського уставу. Спозаранку починаються молитви в скромній убогій церкві (...). Прочани, якщо їх так можна назвати, вповні фізично і психічно здорові. Це, на перший погляд, люди, яких ми бачимо щодня на вулицях наших міст. Під час Літургії, зокрема, під час читання Святого Євангелія, раптом з різних кінців церкви починають долітати крики, лемент, плач. Я злегка шокований, дехто залишається незворушним, хтось намагається якнайшвидше вийти з церкви. Після Євангелія все стихає і Літургія продовжується. Увечері почнеться найголовніше – молитва вигнання злих духів, молитва ЕКЗОРЦИЗМУ. І ось за кілька хвилин до обряду я бачу щось неймовірне, не підозрюючи наперед свідком чого я стану згодом: виходить диякон з кадилом, густо обкурюючи, за ним священик зі свяченою водою, пильно зазираючи в очі присутніх, за ними – священики ексзорцисти... ..юну дівчинку ледве втримують четверо здорових чоловіків... .. собаче виття, кукурікання, стогін, зойк, судоми... .. дівчина б'ється в конвульсіях головою об стіну..... „Марієєє!!! Ісусеєєє!!! Не мучте мене, я йду вже з неї!!! Але не сьогодні!!! Чуетеєєєєєєєє!!!“ – ричить басом молода дівчина, повернувшись обличчям у напрямі вівтаря. ... „того духа вже тут нема, не-ма“.

Священик всього-на-всього прикладає розп'яття до чоловіка – і ось його починає корчити, з рота йде піна. Всього-на-всього розп'яття! ... „а нащо вона мене сюди привезла???“» Подібні речі словами дуже важко описувати. Можливо, хтось скаже: «Мракобісся, середньовіччя якесь... Надворі третє тисячоліття, Інтернет, мобільний зв'язок, штучні супутники...».

Під час цих молитов були присутні мої знайомі – лікар та студенти медичного закладу. Усі вони стверджують одне: «Медицина тут безсила. Половину психічно хворих лікують не там де слід. Коли раніше в мене були сумніви щодо існування Бога і ворога роду людського – диявола, то після побаченого вони значною мірою розвіялись».

Що тут ще можна додати? Звичайно, про подібні речі можна прочитати чи побачити не лише в Інтернеті, проте я не зацікавлений у тому, щоб когось залякати чи розбурхати уже «підігріту» уяву. Хочу лише задатися питанням: хто стоїть за цим усім, якщо така розумна і сильна істота – людина – може стати іграшкою у руках якоїсь невідомої сили. Чия провина у тому, що так стається?

Багато хто уже з власного життя переконується в існуванні іншої особи – «ворога людського». Пам'ятаю момент, коли я приніс статтю про диявола у сім'ю, де жив хлопець, одержимий залежністю від наркотиків. Юнак, побачивши лише заголовок публікації, викрикнув: «А він все таки існує!» Очевидно, що хлопець зіткнувся із ним у собі, коли відчув, що втрачає панування над собою, що вже хтось інший керує його думками, свободою, життям.

Стан одержимості злим духом починається із простих, на перший погляд, речей: із наживки, настроєної на гачок. Спочатку вона приваблива, апетитна, добротна, віщує масу приємностей. Так починається будь-яка згода на гріхопадіння. Людина сама віддає себе в руки того, хто обіцяє їй добро, славу, кар'єру. Щастя починає ототожнюватись із приємністю, яка нагадує лавину, що змітає навкруги все живе.

Пригадується мені епізод із роману «Дракула» (класичний варіант). Нечистий (граф-вампір), щоб увійти у людину, перетворюється на чудового метелика, який на фоні золото-багряного місячного неба стукає у хвірточку вікна до юної дівчини, щоб вона впустила його. Юначка зі своєї наївності приймає пропозицію лукавого, стає його першою жертвою і, одночасно, одержимою. Чи не з цією пропозицією підійшов до перших людей хитрий змії? Чи не так спокусливо виглядав плід з «дерева пізнання добра і зла»? Така сутність диявола – наперед обіцяти добро. Тому на запитання Фауста, який промовляє до диявола (Мефістофеля), – «Так, хто ж ти нарешті?», – чуємо відповідь: «Я часть той силы, что вечно хочет зла и вечно совершает благо».

Саме це благо він пропонує людству через сучасний світ розваг, реклами, фільмів, споживацької реальності, спотвореної любові. Те, на що колись недаремно накладалось табу, сьогодні пропонується тими «хто не відсталий», як норма. А тим часом порожню комору людського духа заповнює бісівський легіон, і людина вже неспроможна самотужки визволитись від їхньої диктатури.

Запитаю у багатьох дівчат: чому ви не ходите у церкву? А у відповідь неодноразово чую одну і ту ж фразу: «Мені стає погано, коли заходжу усередину». Зрозуміло, але чому нікому з них «не стає погано» щонаочі на дискотеках, у клубах сумнівної репутації, де, без сумніву, потрібно стояти у ще більшому натопті, ніж є у храмі Божому. На це запитання, на жаль, відповіді мені ще не дав ніхто... Божа присутність прищемлює існування того зла, яке вже органічно влилось у наше єство. А ми сліпо продовжуємо стверджувати, що є здоровими і щасливими.

Однак вершиною опанування диявола є далеко не те, що побачив юнак із форуму в селі Колодіївка. Тут ми бачимо, як диявол знущається над тілом людини, яка все-таки чинить йому опір. Набагато гірше, коли людина, дозволивши заволодіти собою, думає, що є сама. Своєю пристрасністю вона схильна називати «таким темпераментом», незагнуждані стани афекту – «гарячковістю», ненависть до інших – «амбітністю» і т.д. Людина прямує до загибелі і впевнена в тому, що лукавий, який є її володарем, це природний, а отже, і нормальний її стан. Звідси, очевидно, дуже доречними є завчені слова багатьох із нас: «Що природно – те не гріх!».

Ось як нечистий впродовж декількох століть викривив здорову свідомість людини. Залишається запитати себе: «Куди пливеш, мандрівнику, на вітрилах, керованих чужими вітрами?». Хай там що, а все-таки не здорове тіло є виявом здоров'я душі, і це, вочевидь, потрібно найперше зрозуміти кожному із нас...

Т. Рисей. Те, про що краще не знати – одержимість злим духом // СЛОВО №1 (31) (2007)
18-19